

Ohppiide ja ovddasteddjiide

## Áigi boahkuhuvvot HPV (humána papillomavirus) vuostá

Boahku humant papillomavirusa (HPV) vuostá lea fálaldat ohppiide 7. luohkás. Ulbmil lea eastadit borasdávddaid maid virus dagaha. HPV njoammu seksuálalaš ovtastallamis ja eatnasat ožžot HPV-infekšuvnna eallimis.

HPV-boahkuheapmi eastada. Boahkuheapmi suodjala danne buoremusat go addo mánáide/nuoraide ovdal sii njoammuduvvojit. Danne fállujuvvo HPV-boahkuheapmi mánáide oassin mánáidboahkuhanprográmmas 7. luohkás, buori áiggis ovdal gaskamearálaš agi vuosttaš seksuálalaš vásáhussii.

Eanaš dilálašvuodain nohká HPV-infekšuvdna iešalddis moatti mánu. Muhtumin sáhtta virus goitge dagahit guhkilmas infekšuvnna, mii hárvanaš háviid sáhtta mielddisbuktit borasdávdda álgodásiid dahje borasdávdda. Dábáleamos borasdávda masa HPV lea sivalaš lea goattočottaborasdávda. HPV sáhtta dagahit borasdávdda bahtačoallái (anus), njálbmái ja čoddagii. ja dasa lassin borasdávdda olggut vuolledábiide ja cihppii. HPV-boahkuheapmi sáhtta suodjalit dieid borasdávddaid vuostá.

### Boahkuheami birra

HPV-boahkuheapmi biddjo gihtii gardnjila bajábeallái, ja addo guovtte háve, ja galgá galgá gollat unnimusat guhtta mánu boahkuheamiid gaskkas. Gávdnajit olu boahku HPV vuostá ja suodjaleapmi maid dat addet borasdávdda vuostá rehkenasto leat ovtadássásaš. Boahku mii addo norgga mánáidboahkuhanprográmmas lea Cervarix. Boahkuin sáhttet, nu go buot dálkasiin, leat liigeváikkuhusaid. HPV-boahku dábáleamos liigeváikkuhus lea ahte čuggensadji ruvssoda. Oanehis áiggi feber, oaivebávččas, váibbasvuohhta, váibmogákkahat, vuoksin, luhčadávda ja čoavjebávččas leat maiddá raporterejuvvon. Ii leat čájehuvvon ahte HPV-boahkuheapmi lea sivvan kronalaš dahje duođalaš dávddaide, dahje ahte lasiha riskka daidda. Dávdamearkkat mat bohciidit maŋŋá boahkuheami eai dárbbas leat reakšuvnnat boahkuheami, muhto sáhttet leat mearkan dávdii mii ferte dikšojuvvot. Válde danne oktavuoda doaktáriin jus leat fuolastuvvan.

Buot mánáidboahkuhanprográmma boahku leat eaktodáhtolaččat. Váhnemat galget deattuhit mánáid oavila. Loga eanet boahku, mo boahkuheapmi dahkko ja boahkuheami beaktivuoda ja vejolaš liigeváikkuhusaid birra neahttasiiddus: [www.fhi.no/vaksine-mot-hpv](http://www.fhi.no/vaksine-mot-hpv).

### Muitte addit dieđuid dearvvašvuodabuohccidivššárii

Atte dieđu jus mánás lea immuvdnaváili dahje geavaha dálkasiid mat váikkuhit immuvdnasuodjalussii. Muital maiddá jus mánás leat allergijat dahje jus sus ovdal lea leamaš allergalaš reakšuvdna dálkasiidda dahje boahkuide. Jus máná oážžu allergijaboahku (hyposensibiliserema) dahje eará boahku unnit go vahku ovdal dahje maŋŋel HPV-boahku, dieđit dearvvašvuodabuohccidivššárii. Eanet dieđuid gávnnat neahttasiiddus: <https://www.fhi.no/om-bvp>

### Lea plánejuvvon addit HPV-boahku vuosttaš háve

Beaivi: \_\_\_\_\_

Dii: \_\_\_\_\_

Báiki: \_\_\_\_\_

Dearvvašvuodabuohccidivššár: \_\_\_\_\_

Telefovdnanummir: \_\_\_\_\_

Nuppe geardde boahkuheapmi lea dábálaččat guhtta mánu maŋŋá vuosttaš boahkuheami. Miehtan guoská goappašat boahkuheamiide. Dearvvašvuodabuohccidivššár addá eanet dieđuid goas galgá addot nuppes. Jus máná dearvvašvuodadili rievda dahje eará ákkat čuožžilit maid dihte ii sáhte addit boahkuheami nuppes, de galgá addit dieđu dearvvašvuodabuohccidivššárii.

Gaikko dáikko

Oahppi namma: \_\_\_\_\_

Riegádandáhton: \_\_\_\_\_

Luohkká: \_\_\_\_\_

Mun háliida ahte mu/munno máná: \_\_\_\_\_

galgá oážžut HPV-boahku

ii galgga oážžut HPV-boahku

Ovddasteaddji geas lea váhnenovddasvástáduš:  Eadni  Áhčči  Eará olmmoš

Ovddasteaddji olles namma (čále čielgasit): \_\_\_\_\_

Ovddasteaddji vuolláičála: \_\_\_\_\_

Telefovdnanummir: \_\_\_\_\_

Áššáigullelaš dearvvašvuodadieđut máná birra: